शेत / पाणंद रस्ते यांचे मजबुतीकरण करण्यासंदर्भात समग्र योजना तयार करण्यासाठी समिती गठीत करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

महसूल व वन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : लवेसू-२०२५/प्र.क्र.४५८/भूमापन

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक : ०१ ऑगस्ट, २०२५

प्रस्तावना:-

राज्यातील शेतकऱ्यांसाठी शेतामध्ये पेरणी, आंतरमशागत, कापणी, मळणी इत्यादी कामांसाठी तसेच शेतीमाल बाजारात पोहोचविण्यासाठी बारमाही शेतरस्ते असणे अत्यंत आवश्यक आहे. यांत्रिकीकरणामुळे शेतीतील कामांसाठी यंत्रसामग्रीचा वापर वाढत असल्यामुळे शेतापर्यंत पोहोचण्यासाठी चांगले रस्ते असणे गरजेचे आहे. असे शेतरस्ते हे सामान्यत: रस्ते योजनेत समाविष्ट नसल्यामुळे, त्यांची उपलब्धता आणि गुणवत्ता सुनिश्चित करणे आवश्यक आहे. अनेक ठिकाणी शेतरस्ते अतिक्रमित झालेले असून त्यांची गुणवत्ता पुरेशी नसल्याने शेतकऱ्यांची समस्या कायम राहते. या पार्श्वभूमीवर, शेत / पाणंद रस्ते अधिक प्रभावीपणे सक्षम होण्याकरिता आणि रस्त्यांची गुणवत्ता सुधारण्याची आवश्यकता आहे.

सन २०२५ च्या पावसाळी अधिवेशनात विधानसभा सभागृहात शेत रस्ते व पाणंद/पांदण रस्ते संबंधित लक्षवेधी सूचना क्र.१९५० उपस्थित करण्यात आली होती. सदर लक्षवेधी सूचनेच्या चर्चेवेळी दि.११.०७.२०२५ रोजी मा.मुख्यमंत्री महोदय यांनी शेत / पाणंद रस्ते यांचे मजबुतीकरण करण्यासंदर्भात समग्र योजना तयार करण्यासाठी मा.मंत्री (महसूल) यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती गठीत करण्यात येईल, असे विधानसभा सभागृहास आश्वस्त केले आहे. त्यानुसार समिती गठीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.

शासन निर्णय :-

राज्यातील सर्व शेत / पाणंद रस्ते शेतकऱ्यांना त्यांच्या मालाची ने-आण करता येईल या दृष्टीने मजबूत करणे, याकरिता उपाययोजना सुचविणे व त्याचा कालबध्द आराखडा तयार करण्यासाठी खालीलप्रमाणे समिती गठीत करण्यात येत आहे.

अ.क्र.	पदनाम	समितीमधील पद
१	मा.मंत्री (महसूल)	अध्यक्ष
२	मा.मंत्री (ग्रामविकास)	सदस्य
३	मा.मंत्री (रोजगार हमी योजना)	सदस्य

४	मा.श्री. आशीष जयस्वाल, मा. राज्यमंत्री	सदस्य
५	मा.श्री. संजय बनसोडे, विधानसभा सदस्य	सदस्य
६	मा.श्री. रणधिर सावरकर, विधानसभा सदस्य	सदस्य
७	मा.श्री. अभिमन्यू पवार, विधानसभा सदस्य	सदस्य
८	मा.श्री. महेश शिंदे, विधानसभा सदस्य	सदस्य
९	मा.श्री. दिलीप बनकर, विधानसभा सदस्य	सदस्य
१०	मा.श्री. अनिल पाटील, विधानसभा सदस्य	विशेष निमंत्रित सदस्य
११	मा.श्री. हेमंत पाटील, विधानपरिषद सदस्य	विशेष निमंत्रित सदस्य
१२	मा.श्री. समीर कुणावार, विधानसभा सदस्य	विशेष निमंत्रित सदस्य
१३	मा.श्री. राजेश क्षीरसागर, विधानसभा सदस्य	विशेष निमंत्रित सदस्य
१४	मा.श्री. सत्यजित देशमुख, विधानसभा सदस्य	विशेष निमंत्रित सदस्य
१५	मा.श्री. विठ्ठल लंघे, विधानसभा सदस्य	विशेष निमंत्रित सदस्य
१६	मा.श्री. सुमित वानखेडे, विधानसभा सदस्य	विशेष निमंत्रित सदस्य
१७	अपर मुख्य सचिव (महसूल), मंत्रालय, मुंबई	सदस्य
१८	अपर मुख्य सचिव (नगरविकास-१), मंत्रालय, मुंबई	सदस्य
१९	अपर मुख्य सचिव (सार्वजनिक बांधकाम), मंत्रालय, मुंबई	सदस्य
२०	प्रधान सचिव (ग्रामविकास), मंत्रालय, मुंबई	सदस्य
२१	सचिव/प्रधान सचिव (रोजगार हमी योजना), मंत्रालय, मुंबई	सदस्य
२२	जमाबंदी आयुक्त आणि संचालक भूमि अभिलेख, महाराष्ट्र राज्य, पुणे	सदस्य
२३	सह सचिव (ल-१), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.	सदस्य सचिव

२. वरील समितीची कार्यकक्षा खालीलप्रमाणे असेल.

१) अस्तित्वात असलेल्या मातोश्री पांदण रस्ते योजनेचा अभ्यास करून त्यामधील त्रृटी दूर करणे.

२) नागपूर, अमरावती व लातूर जिल्ह्यांमध्ये शेत रस्त्यांबाबत राबविण्यात आलेल्या योजनांचा अभ्यास करणे.

३) जमाबंदी आयुक्त आणि संचालक भूमि अभिलेख, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्या अध्यक्षतेखाली स्थापन केलेल्या समितीने सादर केलेल्या अहवालानुसार पुढील कार्यवाही करणे.

४) शेत / पाणंद रस्ते योजना राबविण्यासाठी स्वतंत्र लेखाशीर्ष ठेवावे किंवा कसे.

५) सध्या अस्तित्वात असलेल्या योजनेनुसार Convergence ने योजना पूर्ण होते किंवा कसे असल्यास त्याकरिता कोणकोणत्या लेखाशीर्षातून किती निधी उपलब्ध करावा, याबाबतचे निश्चित परिमाण ठरविणे.

६) पुढच्या पाच वर्षांमध्ये राज्यातील सर्व शेत / पाणंद रस्ते त्या ठिकाणी शेतकऱ्यांना त्यांच्या मालाची ने-आण करता येईल या दृष्टीने मजबूत करणे, याकरिता उपाययोजना सुचविणे व त्याचा कालबध्द आराखडा तयार करणे.

७) सदर योजना कोणत्या विभागामार्फत राबवावी याबाबत निर्णय घेणे.

३. समितीचे अध्यक्ष मा.मंत्री (महसूल) यांना विशेष निमंत्रित म्हणून त्यांना योग्य वाटेल अशा अधिकारी/ सेवानिवृत्त अधिकारी किंवा तज्ञ व्यक्तींना समितीच्या बैठकीसाठी आमंत्रित करण्याचे अधिकार प्रदान करण्यात येत आहेत. तसेच वर नमूद कार्यकक्षेव्यतिरिक्त आणखी काही शिफारशी करावयाच्या असल्यास समितीस स्वातंत्र्य राहील.

४. सदर समितीने आपला अहवाल १ महिन्यात शासनास सादर करावा.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात येत असून त्याचा संकेतांक २०२५०८०११११२७३८०४१९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

PRATAPSINH
MACCHINDRA KHARAT

Digitally signed by PRATAPSINH MACCHINDRA KHARAT
DN: c=IN, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=REVENUE AND FOREST DEPARTMENT,
2.5.4.20=0e963b9a3b438beeb9634a49f8df67395a23cc57553bf278360d37dc7d2fbada, postalCode=400032, st=Maharashtra,
serialNumber=E85A4EBC6765D49CC36FAB03572D08CB3773059876920F924659873AA200A822, cn=PRATAPSINH MACCHINDRA KHARAT
Date: 2025.08.01 11:42:46 +05'30'

(प्रतापसिंह म. खरात)
कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

१. मा. राज्यपालांचे सचिव.
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे सचिव.
३. मा. उप मुख्यमंत्री [नगरविकास, गृह निर्माण, सार्वजनिक बांधकाम (सा.उ.)] यांचे सचिव.
४. मा. उपमुख्यमंत्री (वित्त, नियोजन, राज्य उत्पादन शुल्क) यांचे सचिव.
५. मा.मंत्री (महसूल) यांचे खाजगी सचिव.
६. मा.मंत्री (ग्रामविकास) यांचे खाजगी सचिव.
७. मा.मंत्री (रोजगार हमी योजना) यांचे खाजगी सचिव.
८. मा.श्री. आशीष जयस्वाल, मा. राज्यमंत्री.
९. मा.श्री. संजय बनसोडे, विधानसभा सदस्य.
१०.मा.श्री. रणधिर सावरकर, विधानसभा सदस्य.
११.मा.श्री. अभिमन्यू पवार, विधानसभा सदस्य.
१२.मा.श्री. महेश शिंदे, विधानसभा सदस्य.
१३.मा.श्री. दिलीप बनकर, विधानसभा सदस्य.
१४.मा.श्री. अनिल पाटील, विधानसभा सदस्य.
१५.मा.श्री. हेमंत पाटील, विधानपरिषद सदस्य.

१६.मा.श्री. समीर कुणावार, विधानसभा सदस्य.
१७.मा.श्री. राजेश क्षीरसागर, विधानसभा सदस्य.
१८. मा.श्री. सत्यजित देशमुख, विधानसभा सदस्य.
१९.मा.श्री. विठ्ठल लंघे, विधानसभा सदस्य.
२०.मा.श्री. सुमित वानखेडे, विधानसभा सदस्य.
२१.मुख्य सचिव यांचे स्वीय सहायक.
२२.अपर मुख्य सचिव (महसूल) यांचे स्वीय सहायक.
२३.अपर मुख्य सचिव (नगरविकास-१), नगर विकास विभाग यांचे स्वीय सहायक.
२४.प्रधान सचिव (ग्रामविकास) यांचे स्वीय सहायक.
२५.सचिव/प्रधान सचिव (रोजगार हमी योजना) यांचे स्वीय सहायक.
२६.जमाबंदी आयुक्त आणि संचालक भूमि अभिलेख, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
२७.निवडनस्ती/भूमापन.